

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.033/2023/13.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselői:

Dr. Bohács Zsolt ügyvéd (jogi képviselő címe)

Az alperes:

alperes Kft. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Zödi Zoltán ügyvéd (jogi képviselő címe²)

A per tárgya:

Szerződésszegésből eredő kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 20.G.40.041/2020/153.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 20.G.40.041/2020/156.

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, mellőzi a keresetet elutasító rendelkezést és megállapítja, hogy a felperest alperesi hibás teljesítés folytán kár érte azáltal, hogy az alperes 2019. január 31-én nem a felperesi megrendelés szerinti beltartalmú, továbbá keverési késsedelemmel előállított cementtejet szállított felperesnek, melynek következtében a város neve ingatlan helyrajzi száma hrsz.-ú ingatlanon végzett termálkútfúrás során felhasznált cementtej a vártnál hamarabb kötött meg, mely rendellenesség megakadályozta 1110 méter hosszúságú felperesi tulajdonú fúrórudazat kútból történő kivételét.

Mellőzi a felperes perköltségben való marasztalását, egyúttal a peres felek másodfokú eljárási költségét személyenként 500 000-500 000 (ötszázezer-ötszázezer) forintban állapítja meg.

A fellebbező felperes által meg nem fizetett fellebbezési eljárási illeték összege 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) forint.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A felperes 2016. december 14. napján szerződést kötött a perben nem álló E... Zrt.-vel a város neve, ingatlan helyrajzi száma helyrajzi számú területen (ingatlanon) létesítendő 1 darab 2000 méter talpmélységű, 1500 liter/perc vízhozamú, 78 °C fok hőmérsékletű termálkút kivitelezésére.

[2] A felperes 2018. közepén kezdte el a kútfúrasi munkákat, a perbeli eseményt megelőzően egy alkalommal volt rúdszakadás (amit 2018. október 21. napján rögzítettek az építési naplóban), más esetben pedig a fúrótorony alatti beton süllyedt meg a munkaterületen. E hibákat a felperes elhárította, annak folyamatát részletezte az építési naplóban. A felperes korábban 2000 méter mélységig próbafúrást végzett, melynek során észlelte, hogy az alsóbb rétegekben laza szerkezetű a talaj. Az omlás veszélyének elhárítása érdekében cementdugóval erősítették meg a furatot. Ez okból korábban 3 alkalommal történt cementezés a furatban hibamentesen: 290 m-nél, 800 m-nél és 1376 m-nél, melyekhez nem az alperes szállította az anyagot. Negyedik alkalommal 1500 méter mélységig 3,5"-os fúrórudat engedtek le, a furat cementezését előkészítették. A cementezéshez cementtejre volt szükség.

[3] A felperes – megelőző telefonos egyeztetést követően – írásban kért árajánlatot 2019. január 31. napján az alperestől 2 m³ 1,9 fajsúlyú cementtej elkészítésére és

kiszállítására, melyhez a következőképpen adta meg a keverési arányokat: 100 kg cement + 45 liter víz. A szállítást a megrendelés napjára 14⁰⁰ - 15⁰⁰ óra közötti időpontra kérte. A levelet e-mailben 2019. január 31. napján 12 óra 36 perckor küldte az alperes ügyvezetője részére, aki arra aznap 12 óra 58 perckor szintén e-mailben elfogadólag válaszolt, és árajánlatot adott.

[4] Az alperes 15⁰⁰ óra körüli időpontra ígérte a szállítást, azonban azt csak 16 óra 03 perckor teljesítette a helyszínen. A cement és víz elkeverésére 14⁰⁰ és 15⁰⁰ óra között került sor, a mixer kocsi tiszta volt, aznap még nem dolgoztak vele. A keveréshez az alperes a Lafarge gyártótól beszerzett CEM III/A 32,5 R-MSR termékmegjelölésű nagy kezdőszilárdságú, ún. rapid cementet használt (6 sz.ellenkérelem 5. számú melléklet, 9. számú felperesi beadvány 11. oldal). A keverőgép hibátlanul működött, de a cement keverődobba juttatásakor át kellett állni másik silóra. Az alperes a felperes által megadott arányoknak csaknem teljesen megfelelő víz-cement keverési arányt alkalmazott (1250 kg cement és 562,5 kg víz helyett 1250 kg cement és 550 kg víz). A szállítólevél ettől eltérő adatot tartalmaz. A szállító jármű 15 óra 23 perckor indult és 16 óra 03 perckor érkezett a helyszínre. A felperes alkalmazottja, személy 1 neve fűrómester – szemrevételezéssel – megfelelőnek találta a cementtejet. A cementtej leengedését követően történt annak kiszivattyúzása. A leengedéskor a cementből fedeles ételdobozba mintát vettek és felcímkézték. A szivattyúzás közben egy alkalommal – közelebb meg nem határozható rövid időtartamra – leálltak, mert kavics került a szelepbe. Az összes cementtejet beleengedték a fűrólyukba, majd a fűróiszappal elkezdték az utánnyomást, amelynek 2/3-ánál, a nyomás megemelkedett, a rendszer leállt. A cementtejnek kb. 75%-a jutott ki a furatba, a többi belekötött a fűrórudba. A fűrórud egy részét (390 m) utóbb sikerült kihúzni a furatból, a többi rész (1110 m) belekötött az ún. elszerencsétlenedett kútba.

[5] A felperes nem rögzítette az eseményt az építési naplóban és a szállítólevélen sem. Amikor az alperes gépjárműve 17⁰⁰ órakor elhagyta a telephelyet, a szivattyúzás és a munka még folyt. Ez időpontig a gépjárművet vezető személynek nem jelezte senki, hogy a cementtej beinjektálása közben probléma adódott. Erről személy 2 neve alperesi cégvezető másnap kapott tájékoztatást a felperestől (32. sorszám alatti jegyzőkönyv 6. oldal).

[6] A felperes 2019. január 31-ét követően megszakította az építési naplóvezetést. A helyszín felmérésére 2019. április 12-én került sor, az ekkor készült jegyzőkönyv szerint az alperes részéről a jegyzőkönyv lezárásáig képviselő nem jelent meg, a felperes részéről Tszemély 1 neve fűrómester, személy 3 neve ügyvezető, személy 4 neve műszaki igazgató, dr. személy 5 neve ügyvéd, valamint dr. személy 6 neve szakértő jelent meg. Rögzítették, hogy a 2019. január 31-én történt „elszerencsétlenedés” óta munkavégzés nem történt. A kút megmentése, a műszaki befejezés lehetőségének biztosítása a vállalási ár duplája volna azon túl, hogy a befejezés sikere, az elkészítendő kút minősége kétséges volna.

[7] A 2. helyszíni szemle 2019. május 15-én történt meg. Ekkor az erről készült jegyzőkönyv szerint a felperes részéről ugyanazon személyek jelentek meg, továbbá az alperes részéről személy 2 neve, aki 20 perc elteltével távozott úgy, hogy a jegyzőkönyv aláírását elutasította. Rögzítették, hogy megtörtént a beszorult fűrórudazat kiépítése, ennek eredményeként 390 méter mélységig sikerült a fűrórudazatot kiemelni az 1500 méter hosszúságú furatból.

A kereset

[8] A felperes kezdetben 250 500 000 forint, majd leszállított keresetében 55 500 000 forint kára és perköltségei megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A módosított keresete ténybeli alapjaként arra hivatkozott, az alperes által megrendelésére leszállított cementtej előregedett volt, ezért az, az injektálás közben megkötött a fűrórudazatban. Az alperes hibás teljesítése miatt a 90%-os készültségi fokú termálkút selejtté vált, az 1500 méter hosszúságú, 3,5” átmérőjű fűrórudazatból 1110 méter becementezve maradt, mert a cementtej idő előtt megkötött, ezért nem lehetett kiépíteni a rudazat nagy részét a kútból. Ennél fogva az alperes hibás teljesítésével összefüggésben a fűrórudakkal kapcsolatosan – 50%-os mértékű avulással számolva – a keresettel érvényesített összegű kára keletkezett. Jogi érvelésében a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:157. § (1) bekezdésére és 6:174. § (1) és (2) bekezdése rendelkezéseire hivatkozott. A hibás teljesítéssel kapcsolatos jogi álláspontja (a jogalap) alátámasztására kérte figyelembe venni a közjegyzői előzetes bizonyítási eljárás keretében beszerzett igazságügyi szakértői véleményt (dr. szakértő 1 neve és szakértő 2 neve igazságügyi szakértők véleménye), amely megállapította, hogy a cementdugóhoz szállított pép túlkoros volt és az ezt előidéző számos lehetséges közrehatás kizárólag a beszállító (alperes) felelősségi körén belül keresendő.

Ellenkérelem

[9] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, a cement vízzel való érintkezését követően legkésőbb 3 órán belül sor került a cementtej bedolgozására, az akkor nem volt előregedett. Kiemelte sem a szállítólevél, sem az építési napló nem tartalmaz arra vonatkozó megjegyzést, hogy a cementtej megkötött, az bármilyen hibában szenved és az ott tartózkodó alperesi alkalmazottnak sem jelezte senki a hibát. Hivatkozott arra, a felperes állításával ellentétben az építési napló is azt tartalmazza, az összes cementtej bedolgozásra került. Hangsúlyozta, a 2 és fél, illetve 3 és fél hónappal később felvett jegyzőkönyvek tartalma nem vehető figyelembe, mert az eseményeknél nem volt jelen, így a kiemelt fűrócső mennyiségét és értékét, ezáltal a leszállított kereseti igény összegét is vitatta, nemcsak a jogalapot.

[10] Álláspontja szerint az előzetes eljárásban beszerzett szakvélemény mind az elkészítése, mind a megállapításai tekintetében aggályos, az még a peres eljárás során történt kiegészítésekkel sem vehető figyelembe. Többek között azért, mert a felperes nem csatolta a bíróság felhívására sem a szakvélemény mellékletét képező CD-t, ezért a szakvélemény nem teljes, másfelől alperes a szakértők kompetenciájának hiányára is hivatkozott, mert álláspontja szerint csak építőanyag ipari szakértő jogosult az anyag megvizsgálására, mérések végzésére. Ezen kívül lényeges, a szakértők nem tudták eloszlatni a szakvéleménnyel kapcsolatos aggályokat. A szakvélemény a egyetem neve cementtej vizsgálati eredményén alapszik, a szakértők megállapításai ennek figyelembevételével történtek. A peres eljárás során azonban fény derült arra, hogy a egyetem neve nem a ténylegesen használt típusú cementtel végezte vizsgálatait, számításait. Ez okból a perben beszerzett kiegészítő szakvélemény is elveti a egyetem neve vizsgálatok figyelembevételét.

[11] Megjegyezte, a szakvélemények feltételezéseken alapulnak, egzakt tények nem álltak rendelkezésre. Hivatkozott arra is, a felperes nem tett eleget minden tekintetben kárenyhítési kötelezettségének, hiszen nincsenek adatok arra, hogy a káreseményt követően milyen mentési munkálatokat folytatott, a napló nem folytatódik 2019. január 31. napját követően. Hangsúlyozta, a felperes átvette a keveréket, minőségi kifogást nem emelt és hibát nem rögzített. Jogalapként hivatkozott a Ptk. 6:154. §-a, 144. §-a és 525. §-a rendelkezéseire.

Az elsőfokú bíróság döntése és jogi indokai

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 3 222 228 forint perköltséget.

[13] A bíróság ítélete jogi indokolásában a tényállást értékelve rögzítette, arra nem volt adat a perben, hogy a felperes a megrendelés körében a cement típusát meghatározta, illetve szó esett volna arról, milyen mélységben kerül kipumpálásra a cementtej. Azt kétséget kizáróan megállapíthatónak találta, hogy az alperes tudott arról, milyen tevékenységhez kell a cementtej. Ebből kiindulva rögzítette, az alperes teljesítése akkor hibátlan, ha az megfelel a felek szerződése szerinti feltételeknek, vagyis a keverék a megadott víz-cement arányú, az összekeveréshez képest olyan időben érkezett, hogy a kívánt felhasználási célra alkalmas, azaz a fűrőrúdon keresztül a kút furatába beinjektálhatónak kellett lennie még a megszilárdulás előtt. Az előzetes bizonyítás során beszerzett laboratóriumi vizsgálat eredményéből megállapítható, minimális eltéréssel, de a vizsgált mintakocka tartalma alapján megállapítható, hogy az megfelel a felperes által megrendelésben előírt víz-cement keverési aránynak.

[14] A bíróság a peradatok alapján nem találta kétséget kizáróan megállapíthatónak, hogy a káresemény pontosan mikor történt és mi volt az ahhoz vezető folyamat, mikor volt az megállapítható, hogy a fűrőrudazat nem mozdul és már nem emelhető ki a furatból. Az egyéb peradatok, tanúvallomások egybevetett mérlegelésével tényként annyit talált megállapíthatónak, hogy a hiba bekövetkezte a cement leszállítását, és az alperesi alkalmazott távozását követően, de az alperes felé történő másnapi jelzést megelőzően következett be. A kár okait, a kár mértékét és azt, hogy mely tevékenységgel állt az okozati összefüggésben, a bíróság szakkérdésnek tekintette, melyet szakértői bizonyítás hivatott feltárni. A bíróság az előzetes bizonyítási eljárás keretében beszerzett szakvéleményt úgy értékelte, hogy az részben nem felel meg a rá irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, hiányosságként róta fel, hogy nem tartalmazta a cement gyártójának, minőségének, gyártási idejének és forgalmazójának adatait. Ezek azonban a per során tisztázásra kerültek.

[15] A bíróság figyelembe vette, hogy a perben olyan újabb tények merültek fel, pl. a cement fajtája és egyéb adatai, keverőgép kapacitása, a tachográf, valamint a szállítólevél eltérő adatai, melyek miatt az alapszakvélemény megállapításai aggályosakká, a peradatokkal összevetve homályosakká, ellentmondásossá váltak. Ezen indokok alapján a bíróság a per során újra kirendelte a szakértőket, és kiegészítő szakvélemény készítésére hívta fel őket elsősorban a perben felmerült új tények értékelése körében. A bíróság figyelembe vette azt is, hogy a szakkonzultánskénti kirendelés hiányában a szakértői bizonyítás az anyagvizsgálat

körében már nem volt kiegészíthető a cement pontos adatai alapján, mivel erre az akkreditált labor rendelkezett kompetenciával. Nem lehetett tisztázni azokat a kérdéseket sem, amelyekben a szakértők véleménye és a cementvizsgálat terén kompetens laboratórium által tett megállapítások (eltarthatósági tényező, mérési módszertan, eltérő időmeghatározás kérdései, illetve, hogy lényeges-e a húzószilárdság vizsgálata, a hőmérsékleti közrehatással számolni kellett-e vagy sem) eltértek a szakvélemény kiegészítését követően is. A bíróság megállapította, hogy a egyetem neve vizsgálati jelentés a perben felmerült új tények (rapid cement használatának lehetősége, nyolc egymást követő keverőgép kisebb kapacitása) miatt nem használható fel a szakvéleményhez. A törvényszék a kiegészítő szakvéleményt készítő szakértőket kompetensnek találta, azonban álláspontja szerint a szakvélemény a kiegészítés után is aggályos maradt, és annak további kiegészítésével sem várható olyan eredmény, mely alapján az aggálymentes érdemi bizonyítéknak lenne tekinthető.

[16] Az összegyszerűség kérdésében a perben kirendelt szakértők árszakértői kérdés megválaszolására nem voltak kompetensek, az utólagos bizonyítás szigorú szabályai miatt pedig további összegyszerűsége vonatkozó szakértői bizonyításra nem látott lehetőséget a bíróság, további szakértői bizonyítás lefolytatását, mint szükségtelent mellőzte.

[17] Összegző álláspontja szerint a hibás teljesítés az ezzel okozott kár, valamint az alperes magatartása közötti összefüggés tekintetében a felperes az érdekkörébe tartozó bizonyításnak nem tett eleget, ezért bizonyítottság hiányában utasította el a felperes keresetét.

A felperes fellebbezése és az alperes fellebbezési ellenkérelme

[18] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Mindkét esetre nézve kérte perköltségigényének figyelembevételét.

[19] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének ismertetése nyomán a Pp. 369. § (1), (3) bekezdés a)-e) alpontjai szerinti felülbírálati jogkörök alkalmazását kérte az ítéltáblától. A Pp. 369. § (4) bekezdést idézve szükség esetén az ítéltábla anyagi jogi álláspontja szerinti helyes anyagi pervezetés lefolytatását is kérte.

[20] Az elsődleges fellebbezési kérelmet illetően előadta, kereseti kérelmének mind jogalapját, mind pedig összegyszerűségét a per során bizonyította. Kérte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiigazítását a tekintetben, hogy a káresemény napján már a reggeli órákban telefonon történtek egyeztetések a szállítással kapcsolatosan a felek között, végül e-mailben került pontosításra a megrendelésben a cement és a víz keverési aránya. Kiemelte, egyetlen alkalommal sem említette az alperes képviselője, hogy ők rapid cementet használnak és ilyen típusú alapanyag alkalmazását ő sem kérte, ugyanis köztudomású, hogy a rapid cement sokkal gyorsabban köt és alkalmatlan volt jelen esetben a felhasználásra.

[21] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a egyetem neve laboratóriumi vizsgálat eredményét aggályosnak minősítette, hangsúlyozva, hogy ez egy felperes által kért vizsgálat

volt és nem képezte a perben keletkezett szakvélemény alapját. A vizsgálat eredményei egyebekben az alperes félre tájékoztatása okán váltak kétségesse, mely felveti a rosszhiszemű pervitelt alperes részéről. Hangsúlyozta, már a 2019. október 3-án kelt szakértői vélemény is a 15. oldalon felveti a rapid cement használatának lehetőségét. A szakvélemény kiegészítés ezzel összefüggésben tett megállapításait idézve előadta, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság félreértette a szakértők nyilatkozatát, melynek lényegét úgy lehet meghatározni, hogy az alperes félretájékoztatása miatt a laborban normál cement viselkedését határozták meg. Ezzel kapcsolatban azonban kiderült, hogy egy gyorsabban kötő, rapid cementtől eltérőek ezek az adatok. A szakértői végkövetkeztetés az volt, hogy rapid cement esetén az eltarthatóság mindössze 25-30 perc, mely a normál cementhez képest háromszor gyorsabb kötést jelent. Emellett a leszállított keverék lejárt eltarthatóságú volt, az alperes gyorsan kötő rapid cementet használt, a konzisztencia változása miatt a keverék nem tudott a rétegbe bejutni a fúrócsőből és az egész rendszer ezért ragadt be. A szakértők ez alapján megállapították a hibás teljesítés tényét.

[22] Az összecszerűséget illetően felperes hangsúlyozta, ő a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontja szerinti költségeket igényli, melyek az őt ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükségesek. A becementeződve, kútban maradt 1100 méter hosszúságú fúrócső új árának 50%-ában, 55 500 000 forintban határozta meg. Ehhez kapcsolódóan az elsőfokú eljárásban árajánlatot is csatolt, mindez álláspontja szerint elegendő a kár összecszerűségének meghatározására további szakértői bizonyítás nélkül is. A kútban becementezve maradt 1100 folyóméter hosszú fúrócső pontos beazonosítása nem lehetséges, a felperesi társaságnál több ezer darabos fúrócsőkészletet használnak, melyek nincsenek egyedi jelöléssel vagy sorszámmal ellátva. Előadta, a fúrócsöveket legfeljebb 2-3 alkalommal lehet felhasználni mélységtől függően, majd leselejtezésre kerülnek. Jelen esetben a felperest ért kár kizárólag új fúrócső beszerzésével küszöbölhető ki. Megjegyezte, az utóbb eltelt időre, valamint a gazdasági viszonyokra és a világpiaci árak kedvezőtlen változására figyelemmel a fúrócső méterenkénti ára már lényegesen magasabb, mint amit megjelölt.

[23] A Pp. 381. §-a alapján kért hatályon kívül helyezéshez kapcsolódóan eljárási hibaként róta fel, hogy a perbeli szakértői vélemény aggályossága esetén a bíróság a szakértők személyes meghallgatását mellőzte. Sérelmezte, hogy a szakértők tárgyalásra történő megidézésére vonatkozó felperesi indítványt a bíróság elutasította, jöllehet a 2022. szeptember 22. napján tartott tárgyaláson a bíróság kifejezett rendelkezést tett arra, hogy a jelzett szakértők meghallgatásra kerülnek. A tárgyaláson a további, november 10-i tájékoztatás ezt követően hiányos és súlyos ellentmondással terhelt volt. A felperes előterjesztette a perben készített szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó indítványát, illetve a szakértők szóbeli meghallgatását is kérte. Ennek azonban a bíróság nem tett eleget, a bizonyítási cselekmény elmaradása az eljárási szabályok lényeges megsértésének minősül. Felperes jelezte azt is a bíróságnak, hogy tudomása szerint a két szakértő vállalta volna a tárgyaláson történő megjelenést és az esetleges ellentmondások szóbeli meghallgatás útján történő tisztázását. Ennek elmaradása az eljárási szabályok lényeges megsértését okozta. A fellebbezési álláspont szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett azzal is, amikor a felperes indítványa ellenére nem rendelt ki igazságügyi könyvszakértőt a fúrócsövek könyv szerinti értéke és a kártérítési összeg pontos meghatározása érdekében. Megjegyezte, már az utólagos bizonyítás elrendelését megelőzően ő kérte e tekintetben is a szakértői bizonyítást. A fúrócsövek értékére nézve dr. szakértő 1 neve szakértő, mint a kútfúrás szakterületen járatos személy egyébiránt rendelkezik kompetenciával, az ő meghallgatása e tekintetben az összecszerűségre nézve eredményt hozhatott volna. Mindezen bizonyítás-

kiegészítések érdekében indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és erre nézve új eljárás lefolytatását és ennek eredményeként új határozat hozatalára utasítást.

[24] A felperes fellebbezésével szemben az alperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, egyúttal csatlakozó fellebbezést is bejelentett. Az ellenkérelem az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, míg a csatlakozó fellebbezés az ítélet indokolását érintette. E körben kérte az ítélet indokolás [14] bekezdésének kiegészítését azzal, hogy a felperesnek, mint szakértelemmel rendelkező cégnek kellett volna arról tájékoztatnia az alperest, hogy milyen tulajdonságoknak kell megfelelni a cementtejnek (nyomás, hőmérséklet, kötőidő, rapid cement használatának mellőzése), ezt nem tette meg, ezért ennek következményeit neki kell viselnie.

[25] A kiegészített szakértői vélemény vonatkozásában az ítélet [36] bekezdésének kiegészítését kérte azzal, hogy a kiegészített szakvélemény azért is aggályos, mert a csatolt fotók készítésének dátuma korábbi, mint a szakértő általi helyszíni szemle időpontja, a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv a minimális követelményeknek sem tesz eleget: aláírás nélküli, nincs rögzítve az, hogy ki volt jelen, a kiegészítő szakvélemény olyan cikkekre és szakmai anyagokra hivatkozik, melyek jóval korábban készültek, mint hogy használatba került volna az alperes által használt speciális összetételű cement, ezért ezekre vonatkozó irodalmi adatok nem vehetők figyelembe. Kérte továbbá annak megállapítását is az ítélet indokolási részben, hogy a szakértői vélemény további kiegészítésétől nem várható eredmény, tekintettel arra, hogy a szakértők nem vizsgálták meg a teljes kútfúrás folyamatát, az építés teljes idejére vonatkozó építési naplót, ezért nem állapítható meg, hogy az építkezés folyamán korábban történt-e olyan esemény, amely 2019. január 31-ei káresemény létrejöttét okozhatta vagy abban közrejátszhatott. Megjegyezte, a helyszín már a szakértők augusztusi kirendelése előtt megváltozott a káreseményhez képest, amit alátámaszt a felperes által becsatolt, már korábban hivatkozott 2019. május 15-ei jegyzőkönyv.

[26] Összegzésként előadta, az ítélet megváltoztatására vonatkozó fellebbezési kérelem a bizonyítottság hiánya miatt nem teljesíthető, hiszen jelenleg nemcsak a jogalap, hanem a kár összecszerúsége sincs bizonyítva, ezért továbbra is kérte ezen kérelem elutasítását.

[27] Az alperesi beadványra a felperes fellebbezési ellenkérelmet, valamint további észrevételeket terjesztett elő, melyre nézve az alperes nyújtott be az ítéltáblához 12. sorszám alatt beadványt.

Az ítéltábla döntésének indokai

[28] A felperes fellebbezése alapos, az alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[29] A jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság

ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, amely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg, és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezések okát és annak indokait a félnek egyértelműen kell meghatározni és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen eljárási cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést, és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. § 371. b) pont], továbbá azt anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amire a fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[30] A felperes keresetében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és ugyanennek a bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Az alperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú ítélet indokolásának kiegészítésére irányult.

[31] A Ptk. 6:238. §-a szerint vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó tevékenységével elérhető eredmény megvalósítására, a megrendelő annak átvételére és a vállalkozói díj megfizetésére köteles.

[32] A Ptk. 6:157. § (1) bekezdése szerint a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatás a teljesítés időpontjában nem felel meg a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek. Nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte vagy a hibát a szerződéskötés időpontjában ismernie kellett.

[33] A Ptk. 6:174. § (1) bekezdése szerint a kötelezett köteles megtéríteni a jogosultnak a hibás teljesítésből eredő kárát, kivéve, ha a hibás teljesítést kimenti.

[34] A felperes fenti jogszabályi rendelkezéseken alapuló, perbeli állítása szerint a peres felek között létrejött vállalkozási szerződés alapján az alperes hibásan teljesített, amennyiben erre vonatkozó külön megállapodás hiányában rapid, azaz gyorskötésű cementtejet szállított számára, vagyis nem a megrendelés szerinti kellékeknek, tulajdonságoknak megfelelő, hanem attól eltérő minőségű szolgáltatás nyújtására került sor, melynek következtében a cementtej a bekeverésétől a betáplálásáig eltelt idő alatt nem volt felhasználható, mert a célterületre történő bejuttatás során a vártnál hamarabb megszilárdult, eltömve ezáltal a fúrócsövet.

[35] A Ptk. 6:144. § (2) bekezdése szerint – a szerződésszegés folytán keletkezett – a kár fogalmára és a kártérítés módjára – az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben – a szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kárenyhítés méltányosságból való mérséklésének nincs helye.

[36] A Ptk. 6:518. §-a értelmében a törvény tiltja a jogellenes károkozást. A Ptk. 6:519. §-a alapján, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha a károkozó bizonyítja, hogy a magatartása nem volt felróható.

[37] A korábbi jogalkotás - az 1959-es Ptk. 318. §-ának utaló normája segítségével - egységesen szabályozta a szerződésszegéssel és a szerződésen kívüli magatartással okozott károkért való felelősséget. Az egységes kártérítési rendszer kiterjedt mind a felelősség alóli kimentés, mind a kár megtérítésének szabályaira, mind pedig az ide kapcsolódó egyéb kérdésekre, mint például a kártérítés módjára. Emellett azonos volt az elévülési idő is. A Ptk. két döntő ponton szakított az egységes kártérítési jog rendszerével. Eltérő alapra helyezte a kimentést a kontraktuális és a deliktuális kártérítési felelősség esetében, és ugyancsak különböző szabályokat állapított a megtérítendő kár feltételeinél.

[38] A kontraktuális és a deliktuális kárfelelősség kiinduló alapjában mutatkozó különbség következményeit a Ptk. az említett két vonatkozásban vonja le. Egyrészt a szerződésszegési kártérítési felelősség szabályozásánál megszigorítja a szerződésszegő fél kimentését (Ptk. 6:142. §), elszakítva azt a deliktuális felelősség körében változatlanul megtartott felróhatósági elvtől (Ptk. 6:519. §). Másrészt, a kimentés megszigorítását ellensúlyozva, a szerződésszegő fél által a szerződéskötéskor előrelátható károkra korlátozza a megtérítendő következménykárok és az elmaradt haszon mértékét (Ptk. 6:143. §). A két változtatás szorosan összefügg egymással. A megszigorított, objektív alapú kimentés és a kártérítés nagyságának korlátozása egészséges egyensúlyi helyzetet teremt a vagyoni forgalomban a szerződő felek közötti kockázatmegosztás terén. E két alapvető ponton kívül a Ptk. is megtartja a kártérítési felelősségi jog egységét (Ptk. 6:144. §).

[39] A kontraktuális kártérítési felelősség kiinduló feltételein nem változtatott a Ptk., a felelősség megállapításához változatlanul szükséges:

- szerződésszegés,

- kár bekövetkezte [Ptk. 6:143. § és a 6:144. § (2) bekezdésének utalása folytán a 6:522. § (1)-(2) és (3) bekezdései szerint],

- az előbbi két feltétel közötti okozati összefüggés.

[40] Nem változtatott a Ptk. a bizonyítási teher viselésének kérdésében: a szerződésszegést, a kárt, továbbá a kár és a szerződésszegés közötti okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítania (EBH2008. 1885.). E három feltétel sikeres bizonyítása esetén módja van a kötelezettnek kimentenie magát a Ptk.-ban megszigorított, új kimentési rendben. (Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez – Szerkesztett: Vékás Lajos/Gárdos Péter).

[41] A Pp. 263. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas.

[42] A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

[43] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján, a meggyőződése szerint állapítja meg.

[44] Jelen ügyben a peres felekre háruló, előbbiek szerinti bizonyítási teher több nehézségbe ütközött. A felek által nem vitatottan, illetőleg a perben feltárt bizonyítékokra figyelemmel a cementtej szállítólevelének tartalma nem mindenben egyezik meg a valóságot tükröző egyéb más bizonyítékok alapján megállapítható tényekkel, a felperes elektronikus építési naplót az iratokhoz nem csatolt, és a kézzel írt építési naplónak a perbeli eseményre vonatkozó bejegyzései sem fedik mindenben a valóságot. A felek írásban nem rögzítették a felperes káresemény-bejelentését az alperes irányában, a káresemény felmérésével kapcsolatos jegyzőkönyv, illetőleg helyszíni szemlén az alperes meghívás ellenére nem vett részt, a peres eljárást megelőzően lefolytatott szakértői bizonyítások pedig részben hiányos adatokon alapultak.

[45] Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság az eljárás során helyes kiegészítő bizonyítást folytatott le, ennek eredményeit nagyobb részt helyesen mérlegelte, de egyes következtetéseivel az ítéltábla nem ért egyet.

[46] Az ítéltábla álláspontja szerint az alperes szerződést szegett, amikor a felperes cementtej megrendelését akként teljesítette, hogy a keverék előállításához rapid cementet használt fel. Mivel ez a cement fajta – nevéből is adódóan – nyilvánvalóan eltérő tulajdonságokkal rendelkezik a normál, általánosságban használt cementtől (elsősorban a megszilárdulásának gyorsaságára vonatkozóan), ezért az ítéltábla álláspontja szerint az alperes csak külön, kifejezett, erre irányuló megrendelés alapján lett volna jogosult ilyen típusú cement felhasználására a teljesítéséhez. Erre figyelemmel tehát téves és alaptalan az alperes csatlakozó fellebbezésében előterjesztett azon kérelme, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása kiegészítésre szorul, mert a felperesnek felróható, hogy a cementtej megrendeléséhez nem szolgáltatott további adatokat az alperes részére. A perbeli adatokból megállapítható, hogy az e-mail megrendelést megelőzően a felek telefonon is egyeztettek, így az alperesnek tudomása volt arról, hogy a cementtej termálkút fűrés során, a fűrésző rögzítéséhez lesz felhasználva. Külön felperesi kérelem nélkül tehát nem volt jogosult a szokásostól eltérő, gyorsabb kötésű cement alkalmazására.

[47] Az előbbiek mellett az is bizonyítást nyert a perben, hogy a keverési folyamat az alperesnél megszakadt, technikai, műszaki problémák miatt keverősilót kellett váltani a keverési folyamat során, illetve a keverés a keverőgép kapacitására figyelemmel csak 8 részletben valósult meg, vagyis a szokásoshoz képest időben elhúzódott. Amint arra a szakértői vélemény rámutatott, önmagában már a keverési folyamat megszakadása is negatívan közrehatott a megszilárdulási folyamatban, megrövidítette a helyszíni felhasználhatóság időtartamát (96. számú szakértői vélemény 44. - 45. oldal). Az előbbiek folytán tehát ez a körülmény ugyancsak az alperesi hibás teljesítés körébe vonható.

[48] Az alperes vitatta a felperesi kár bekövetkezését, annak időpontját és mértékét is. Kétségtelen, hogy pontosan nem került megállapításra a káridőpontot, azaz a cementtej fúrócsőbe történt idő előtti bekötésének időpontja, ez azonban a felhasznált anyag fizikai tulajdonságaira figyelemmel mindenképpen a csőbe történő betáplálást követően, rövid időn belül meg kellett, hogy történjen (96. számú szakértői vélemény 29. - 30. oldal). A káreseményről az alperes a cégvezetője által is perben elismert módon az alperes már másnap értesült (32. számú jegyzőkönyv 6. oldal). Kétségtelen, hogy a káresemény pontos rögzítésére (jegyzőkönyv, videó- vagy fotófelvétel stb.) ekkor nem került sor, azonban a hiba jellegére figyelemmel (a fúrócső kb. 400-1500 méter közötti mélységben a talajba bekötött, eltávolítása csak speciális módon történhetett volna meg) nem róható a felperes terhére az, hogy csak a káresemény bekövetkeztét követően csak mintegy 3 és ½ hónappal később mérte fel a kárt, illetőleg 4 és ½ hónappal később intézkedett a még kiszerezhető csövek eltávolításáról a furatból. E késelem az alperesi kárfelelősség fennálltát nem érinti, legfeljebb a felperes kárenyhítési kötelezettsége körében értékelhető.

[49] A Ptk. 1:4. § (1) bekezdése értelmében, ha e törvény eltérő követelményt nem támaszt a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

[50] Az ítéltábla álláspontja szerint a perbeli esetben mindenképpen elvárható lett volna, hogy az alperes a felperes tájékoztatása alapján részt vegyen a 2019. áprilisában történt kárfelmérésben, illetőleg a májusban történt csőkiszzerelésnél is dokumentált módon képviseltetnie kellett volna magát. Ez utóbbin az alperes képviselője megjelent, azonban a folyamatot nem követte végig, illetőleg a jegyzőkönyvet nem írta alá. Az ítéltábla álláspontja szerint az alperes ezen felróható magatartására (mulasztására) előnyök szerzése végett nem hivatkozhat (Ptk. 1:4. § (2) bekezdés), ez a felperes terhére nem értékelhető.

[51] Az ítéltábla Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont szerinti felülbírálati álláspontja szerint az, hogy felperes a perben sikerrel bizonyította az alperesi hibás teljesítést, illetőleg a kára bekövetkezését és annak időpontját. A kettő közötti okozati összefüggést pedig szakértői vizsgálat támasztotta alá. A egyetem neve, illetőleg Dr. szakértő 1 neve és szakértő 2 neve igazságügyi szakértők által a pert megelőzően lefolytatott szakértői bizonyítás csak részben támasztja alá a felperes keresetét, mivel ezen szakértői bizonyítások során szakértők hibás, hiányos alapfeltételekkel dolgoztak, amennyiben nem volt tudomásuk arról, hogy az alperes által felhasznált kötőanyag rapid cement volt. A egyetem nevéen lefolytatott laborvizsgálat bebizonyította, hogy az alperes által alkalmazott keverék összetétele részben eltért a felperes által e-mailben megrendelt aránytól, ez azonban önmagában nem okozhatta a keverék idő előtti megszilárdulását. Ugyanakkor mind a egyetem neve, mind a Dr. szakértő 1 neve és szakértő 2 neve igazságügyi szakértők által készített szakértői vélemények már a pert

megelőzően is felvetették annak lehetőségét, hogy a hiba oka – a cementtej időmúlás miatti elöregedése mellett – az esetlegesen alkalmazott rapid cement kötőanyag volt (1/F/4. számú mellékletek 13, illetve 24. oldal.).

[52] A perben lefolytatott szakértői bizonyítás az ítéletábla álláspontja szerint alátámasztotta az okozati összefüggést az alperes hibás teljesítése és a felperest ért kár között. Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelt, amennyiben nem tekintette aggályosnak a lefolytatott előzetes bizonyítást (pl. egyetem neve szakkonzultánsként történő bevonásának hiánya vagy a szakirodalom részbeni idézése stb. miatt), ugyanakkor végkövetkeztetésében tévesen tekintette aggályosnak a perben született szakértői véleményt, mert azt az anyagvizsgálat körében már nem lehetett kiegészíteni azt az új tények (cement pontos adatai) alapján, különösen az eltarthatósági tényező lényegessége, mérése, eltérő időmeghatározás kérdései, húzó szilárdságvizsgálat, a hőmérsékleti közrehatás, stb. körében. Az ítéletábla álláspontja szerint a perben kiegészített szakértői vélemény egyértelműen alátámasztja az alperesi hibás teljesítés és a kár közötti okozati összefüggést, mivel azt kategorikusan a rapid cement alkalmazásában, illetve a bekeverés és felhasználás közötti időtartam lehetséges felhasználási időt meghaladó mértékében jelölte meg. A további laborvizsgálat sem eredményezett volna ettől eltérő megállapítást. Amint arra a korábbiakban az ítéletábla utalt, a bíróságnak a perben felmerült bizonyítékokat maguk összességében kell értékelnie [Pp. 279. § (1) bekezdés]. Figyelmen kívül nem hagyható peradat, hogy a felperes a perbeli kút fúrása során az alperesi hibás teljesítést megelőzően már három alkalommal végzett ugyanebben a furatban cementezést, amely (mástól rendelt, normál cementből készült cementtejjel) minden alkalommal eredményes volt, elérte a kívánt célját a beavatkozás, így a felperesi munkafolyamat szakszerűsége további bizonyítást nem igényelt.

[53] Az alperes felróhatóság alóli kimentése nem járt sikerrel: alaptalanul hivatkozott arra, a felperesnek kellett volna jeleznie, hogy nem kér rapid cementet a keverékbe, illetve, hogy a keverék időben történt felhasználását cáfolták volna a szakértők. Ebben a körben csak utal az ítéletábla az alperes azon elfogadhatatlan tényállítására és bizonyítási indítványára, hogy az általa alkalmazott rapid cement lényegesen lassabban köt meg a normál cementnél (109/A/1. számú szakértői vélemény 13. oldal., Gpkf.III.30.163/2022/3. számú alperesi beadvány 5-7. oldal).

[54] A bizonyítás eredményének mérlegelése nyomán, az ítéletábla az elsőfokú bírósághoz képest eltérő következtetésre jutott, mely szerint az elsőfokú eljárásban a felperes bizonyította keresetének jogalapját.

[55] A kár mértékének, összecszerűségének bizonyításával kapcsolatos elsőfokú ítéleti indokolással az ítéletábla ugyancsak nem ért egyet. A felperes a kárösszeg mértékének alátámasztására egy árajánlatot csatolt be és már a keresetlevélben kérte ennek kapcsán szakértői bizonyítás lefolytatását, amely a könyvelését átvizsgálva alátámaszthatja a keresetben megjelölt kártérítés összegét. Az ítéletábla álláspontja szerint alappal hivatkozott arra a felperes, hogy a fűrócsövek piaca speciális terület, nehéz több ajánlat beszerzése, egyébként ez is szakkérdés. Az elsőfokú bíróság felhívására a felperes valóban nem csatolta a könyvelését, a fűrócsövek beszerzésével kapcsolatos számlákat, nyilvántartásokat stb., azonban az ítéletábla álláspontja szerint nem is volt szükséges a nagy terjedelmű iratanyag becsatolása, hiszen a szakértő vagy a helyszínen, vagy hozzá eredetiben vagy elektronikus

úton eljuttatott anyag alapján is képes megvizsgálni a felperes készletnyilvántartását, illetőleg a könyvelésével kapcsolatos anyagokat.

[56] A Pp. 383. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság, ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség, az ügy érdemében dönt. A (2) bekezdés szerint, ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ítéletével azt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja. A (4) bekezdés értelmében a másodfokú bíróság részítélettel vagy közbenső ítélettel is rendelkezhet, ha ennek a törvényben meghatározott feltételei a másodfokú eljárásban fennállnak. Az (5) bekezdés 2. fordulata alapján, ha a keresetet elutasító ítélet elleni fellebbezés folytán hozott közbenső ítélettel a kereset jogalapját megállapította, a másodfokú bíróság csupán a perköltség összegét határozza meg, annak viselése kérdésében egyebekben az elsőfokú bíróság dönt.

[57] A Pp. 341. § (4) bekezdése értelmében, ha a keresettel érvényesített jog fennállása és az ennek alapján a felperest megillető követelés összege vagy mennyisége tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság a jogok fennállását közbenső ítélettel előzetesen is megállapíthatja.

[58] Az új Pp. konzultációs testület 69. számú állásfoglalása szerint a keresetet elutasító ítélet elleni fellebbezés folytán a másodfokú bíróság által – az ügy érdemében – hozott közbenső ítélet rendelkező részének az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset jogalapjának megállapítására vonatkozó rendelkezést kell tartalmaznia. Egyúttal mellőzni kell a keresetet elutasító elsőfokú ítélet perköltség viselésre vonatkozó rendelkezését és meg kell határozni a másodfokú eljárással felmerült perköltség összegét – az azt felszámító – peres fél számára [Pp. 381. §, Pp. 383. § (4), (5) bekezdés].

[59] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és a Pp. 383. § (4) bekezdés, valamint a Pp. 341. § (4) bekezdés szerinti közbenső ítélettel megállapította, hogy a felperest alperesi hibás teljesítés folytán kár érte azáltal, hogy az alperes 2019. január 31-én nem a felperesi megrendelés szerinti beltartalmú, továbbá keverési késedelemmel előállított cementtejet szállított felperesnek, melynek következtében a város neve ingatlan helyrajzi száma hrsz.-ú ingatlanon végzett termálkútfúrás során felhasznált cementtej a vártnál hamarabb kötött meg, mely rendellenesség megakadályozta 1110 méter hosszúságú felperesi tulajdonú fúrórudazat kútból történő kivételét. Egyúttal a Pp. 383. § (5) bekezdés folytán mellőzte a felperes elsőfokú perköltség fizetésre kötelezését.

[60] Az elsőfokú bíróság a jogalapot érintő eltérő jogi álláspontja és egyéb eljárásjogi indokok miatt nem folytatott le további bizonyítási eljárást a kár pontos osszagszerűségének megállapítására, ezért a további eljárás során a pert az érdemi tárgyalási szaktól kell folytatnia és a felperes által kért szakértői bizonyítással kell megállapítania a felperest ért kár összegét.

[61] Az a kérdés, hogy milyen szakértő kirendelésére van lehetőség a kár mértékének bizonyításához alapvetően a felperes érdekkörébe tartozik, azonban ennek esetleges pontatlan megjelölése még nem teszi alaptalanná vagy megalapozatlanná a felperesi bizonyítási

indítványt, melynek módja, iránya anyagi pervezetés útján tisztázható. Kétségtelen, hogy a kár mértékének megállapítása több szakértő kompetenciájába tartozhat, ezért nem kizárt több – eltérő kompetenciájú – szakértő kirendelése vagy valamely társszakértő bevonása egy más kirendelt szakértő munkájába.

[62] A felperest ért kár mértékének meghatározásához felhasználható a felperes könyvelése, amelyből megállapítható, hogy 2019. januárjában milyen életkorú (használtságú) volt a felperesi készlet; hány darab, milyen hosszú, milyen átmérőjű, milyen elhasználtságú csövekkel rendelkezett a felperes. Amennyiben pontos nyilvántartása nem volt vagy nincs a felperesnek a perbeli konkrét csövek elhasználtságával kapcsolatban, úgy a peradatok alapján kalkulált eredményt kell átlagolnia a szakértőnek és ebből kell meghatároznia, hogy átlagosan milyen élettartamúak, elhasználtságúak lehettek a perbeli föld alatt rekedt fűrócsövek. Emellett műszaki szakkérdés annak meghatározása, hogy mennyi ideig, hány alkalommal lehet felhasználni a fűrócsöveket, ezt kell összevetni az előbbiek alapján meghatározott átlag életkorú felperesi csőkészlettel majd a felperes által megjelölt vagy a szakértő által beszerzett további, más reális árajánlatokkal. Ezek alapján lehet meghatározni, hogy a felperes által összehasonlító adatként csatolt árajánlat 50%-ának megfelelő összeg felel-e meg a felperest ért kár mértékének. Amennyiben szakértői módszerekkel sem állapítható meg a felperest ért kár mértékének pontos összege, úgy a Pp. 279. § (3) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a kártérítés összegét a per összes körülményeinek szabad mérlegelésével – a kereset keretén belül – belátása szerint kell meghatároznia.

[63] A Pp. 383. § (5) bekezdés második fordulatra figyelemmel az ítéltábla a másodfokú perköltség összegét – marasztalás nélkül – csupán meghatározta, annak viselése kérdésében az elsőfokú bíróság fog a folytatódó per eredményétől függően dönteni.

Szeged, 2023. június 6.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró